

OP DE VLUCHT!

Getuigenissen van jonge
oorlogsvluchtelingen uit
Vlaams-Brabant in
WOI en nu

VLAAMS-
BRABANT

VOORWOORD	3
INLEIDING	4
HOOFDSTUK 1: VLAAMS-BRABANTSE VLUCHTELINGEN TIJDENS DE EERSTE WERELDOORLOG.....	5
HOOFDSTUK 2: VLUCHTELINGEN IN VLAAMS-BRABANT VANDAAG.....	9
HOOFDSTUK 3: OP DE VLUCHT.....	13
HOOFDSTUK 4: AANKOMST IN EEN VREEMD LAND.....	19
HOOFDSTUK 5: ANDER LAND, ANDERE MENSEN, ANDERE GEWOONTEN.....	23
HOOFDSTUK 6: EEN NIEUWE TAAL.....	29
HOOFDSTUK 7: FAMILIE, VER WEG EN DICHTBIJ.....	33
HOOFDSTUK 8: DROMEN EN VERWACHTINGEN.....	39
DANKWOORD	42
MEER WETEN?	42

Voorwoord

Allemaal mensen

“Ze overspoelen ons land!” “Grenzen dicht!” Als het over vluchtelingen gaat, worden de meningen al snel vlijmscherp en het debat geraakt oververhit. Dat is nu en dat was vroeger niet anders. Maar als we even temperen, ontdekken we dan niet veel meer dat ons verbindt dan dat ons scheidt?

In ‘Op de vlucht’ gaan we op zoek naar datgene wat ons verbindt. We laten jongeren die gevlucht zijn voor het geweld in hun land aan het woord. Feras en Hodo vertellen over de zware en gevaarlijke tocht, de aankomst in het voor hen onbekende Vlaams-Brabant. Ze mijmeren over hun zoektocht naar een veilige plek, geborgenheid, erkenning en zelfontplooiing. Zijn we daar niet allemaal naar op zoek? Zijn we in de eerste plaats niet gewoon allemaal mensen?

Niet alleen jongeren die recent op de vlucht sloegen, doen hun relaas in deze publicatie. Dankzij dagboeken en brieven ontdekken we de verhalen van jongeren als Clementine en Sylvère die in WO I Vlaams-Brabant ontvluchtten of er als vluchteling toekwamen. Er mag dan in honderd jaar tijd veel veranderd zijn, vluchten is helaas van alle tijden en plaatsen. Door te refereren naar de eigen geschiedenis hopen we meer begrip te creëren voor mensen die hun hebben en houden noodgedwongen achterlieten.

Tie Roefs,
gedeputeerde Vlaams-Brabant

We willen je als lezer, als jongere, activeren om een lans te breken voor een verdraagzame samenleving waar er plaats is voor iedereen, voor iedereen die op zoek is naar een warm bed, een veilige thuis, een schouderklopje, een blijk van (h)erkenning.

We wensen je een inspirerende kennismaking met onder meer Clementine, Sylvère, Feras en Hodo.

Inleiding

Volgens de United Nations High Commission for Refugees waren er in 2015 naar schatting 65 miljoen mensen op de vlucht, als gevolg van conflict, vervolging, geweld of schending van de mensenrechten. Naar schatting de helft van hen was jonger dan achttien jaar. De jonge vluchtelingen komen de laatste jaren vooral uit Afghanistan, Syrië, Eritrea, Irak en Somalië.

In Vlaams-Brabant wonen er vandaag ruim duizend (erkende) vluchtelingen. Meerderre van hen zijn minderjarig of waren minderjarig toen ze hier aankwamen. Sommigen kwamen met hun familie, anderen alleen. Zij bouwen hier vandaag een nieuw leven op.

In dit boekje lees je het verhaal van vijf van hen: Feras, Ali, Achmed, Edres en Hodo. Feras, Ali, Achmed en Hodo kwamen hier als jonge vluchtelingen toe. Edres is vader van vier kinderen.

Honderd jaar geleden waren heel wat Belgen zelf op de vlucht. In 1914 viel het Duitse leger België binnen. Heel wat gezinnen sloegen op de vlucht, voor de oorlog, voor de honger, voor het geweld. Met die vluchtelingen konden we niet meer praten, maar ze lieten dagboeken, brieven en foto's achter. Clementine, Sylvère, Victorine, Valentine en Petrus vertelden ons op die manier toch hun verhaal.

Het zijn geen leuke verhalen. Over de ergste dingen die ze meemaakten, praten heel wat vluchtelingen trouwens liever niet. Maar ze vertellen ons toch over hun thuisland, hun vlucht, over een nieuw leven opbouwen, een nieuwe taal leren en over hun dromen voor de toekomst.

Lees je mee? We hopen dat dit boekje zowel de vluchtelingen uit het verleden als die van vandaag een beetje dichterbij brengt. Want eigenlijk willen we allemaal hetzelfde: een warm bed, veiligheid, en een toekomst.

HOOFDSTUK 1

VLAAMS-BRABANTSE VLUCHTELINGEN TIJDENS WO I

Op de vlucht!

In de zomer van 1914 brak de Eerste Wereldoorlog uit. België wilde daarbij neutraal blijven, maar werd toch meegesleurd in de oorlog. Het Duitse leger wilde via België doorsteken naar Frankrijk, aan wie ze op 3 augustus de oorlog hadden verklaard. Op 4 augustus 1914 viel het Duitse leger de Belgische provincie Luik binnen. Dat was een schending van onze neutraliteit en betekende dus oorlog. Maar het Belgische leger was geen partij voor de Duitse overmacht.

De snelle Duitse opmars was erg gewelddadig. Duitse soldaten staken huizen in brand, plunderden en vermoordden in de eerste oorlogsweken meer dan 5500 burgers. Dat nieuws verspreidde zich snel en daardoor kwam er al kort na de inval een vluchtelingenstroom op gang, richting Frankrijk en Nederland. De chaos was enorm. Familieleden raakten elkaar kwijt. Jongeren ver trokken vaak zonder hun ouders.

Opgejaagd door het oprukkende Duitse leger trokken de burgers steeds verder. Inwoners uit Vlaams-Brabant staken vaak de grens met Nederland over, dat niet in de oorlog betrokken was. Anderen kwamen aan de kust terecht, waar het drummen was voor een plaats op een boot naar Groot-Brittannië.

In augustus 1914 groeide het aantal Belgische vluchtelingen in Nederland aan tot één miljoen! Een groot deel van hen keerde snel terug naar België. Ongeveer 7% van de Belgische bevolking bracht de oorlog als vluchteling in het buitenland door. In Frankrijk waren er ongeveer 325.000 Belgische vluchtelingen, in Groot-Brittannië 160.000 en in Nederland 100.000.

Tussen gastvrijheid en onverschilligheid

In de gastlanden was er aanvankelijk veel sympathie voor de Belgische vluchtelingen. De mensen hadden medelijden met de 'poor little Belgians' die door de 'wrede Duitsers' verdreven waren. Er werd geld opgehaald, kledij en voedsel verzameld en een slaappleats aangeboden.

Na verloop van tijd verwaterde die sympathie. Nederland kon het grote aantal vluchtelingen niet aan en maande de Belgen aan om terug te keren. Belgen die in Frankrijk en Groot-Brittannië verbleven, konden moeilijk terugkeren. Er was veel solidariteit, maar hoe langer de oorlog duurde, hoe meer frustraties er over de vluchtelingen ontstonden. De opvang kostte handenvol geld, terwijl de eigen bevolking ook grote offers moest brengen voor de oorlog. De 'poor little Belgians' werden 'bloody Belgians'.

Een nieuw leven

In Nederland werd de opvang van de vluchtelingen eerst aan de burgerbevolking overgelaten. Omdat de toestroom zo groot was, en uit schrik voor rellen, koos de Nederlandse overheid er al snel voor om bewaakte opvangkampen op te richten. De vluchtelingen werden er ingedeeld naar sociale klasse. Hoe lager je op de sociale ladder stond, hoe strenger de regels van het kamp waren.

Het was vaak niet eenvoudig voor Belgen om werk te vinden in Nederland. In de kampen werden vanaf 1915 werkateliers ingericht. Voor de kinderen en jongeren werden er lessen georganiseerd. De leerkrachten waren meestal vluchtelingen die zelf ook in het kamp woonden.

Belgen die in Groot-Brittannië aankwamen, werden eerst opgevangen in opvangcentra. Na verloop van tijd konden de meesten naar een gastgezin. Sommigen verbleven er tijdelijk, anderen heel de oorlog lang.

De Belgen bouwden in de gastlanden een nieuw bestaan op. Wie oud genoeg was, ging werken. Kinderen en jongeren gingen naar school. Zeker de jongeren in Groot-Brittannië spraken al snel een aardig woordje Engels. Sommigen vonden zelfs een Engels liefje.

Contact met het thuisfront

Het was voor de vluchtelingen moeilijk om contact te houden met hun familie in België. De Duitsers hadden België bezet en de grens met Nederland was gesloten. Een enorme prikkeldraad die onder stroom stond, hield mensen en goederen tegen. Brieven raakten alleen maar in of uit België door ze de grens over te smokkelen. Dat was gevaarlijk en veel brieven kwamen nooit aan.

Het duurde vaak maanden voor de vluchtelingen nieuws kregen uit België. Sommigen hoorden vier jaar lang niets van of over hun familieleden. In de gastlanden konden de vluchtelingen wel makkelijk in contact blijven met elkaar. Inwoners van eenzelfde dorp of stad hielden elkaar op de hoogte van de nieuwtjes uit België. Er werden ook krantjes gedrukt, speciaal voor de vluchtelingen.

Terug naar huis

Op 11 november 1918 eindigde de oorlog. De meeste vluchtelingen keerden zo snel mogelijk terug naar België. Het was bang afwachten of iedereen nog leefde en welke schade de oorlog had veroorzaakt. Stond je huis nog overeind? Veel vluchtelingen bleven de rest van hun leven brieven schrijven naar de gastgezinnen die hen zo goed geholpen hadden.

NAAM: Clementine de Leender

LEEFTIJD: 13 jaar

AFKOMSTIG UIT: Aarschot,
Vlaams-Brabant

GEVLUCHT NAAR: Tewkesbury,
Verenigd Koninkrijk

NAAM: Petrus Van de Gucht

LEEFTIJD: Onbekend

AFKOMSTIG UIT: Wambeek,
Vlaams-Brabant

GEVLUCHT NAAR: Horsham,
Verenigd Koninkrijk

NAAM: Sylvère Dezegher

LEEFTIJD: 15 jaar

AFKOMSTIG UIT: Dadizele,
West-Vlaanderen

GEVLUCHT NAAR: Herne,
Vlaams-Brabant

NAAM: Valentine Dewaet

LEEFTIJD: 14 jaar

AFKOMSTIG UIT: Overijse,
Vlaams-Brabant

GEVLUCHT NAAR: Liverpool,
Verenigd Koninkrijk

NAAM: Victorine Dewaet

LEEFTIJD: 18 jaar

AFKOMSTIG UIT: Overijse,
Vlaams-Brabant

GEVLUCHT NAAR: Liverpool,
Verenigd Koninkrijk

HOOFDSTUK 2

VLUCHTELINGEN IN VLAAMS-BRABANT VANDAAG

Op de vlucht!

Wereldwijd komen de meeste vluchtelingen terecht in een van hun buurlanden. Een klein deel van de vluchtelingen komt naar het Westen, maar het is niet makkelijk om er veilig te raken. De tocht naar Europa is gevaarlijk en loopt vaak via smokkelaars en illegale routes.

Ook kinderen en jongeren moeten vluchten, helemaal alleen of samen met een familielid: hun vader of moeder, een oom, een broer of zus. Soms raken ze op de vlucht hun familie kwijt en zetten ze de tocht alleen verder. Kinderen en jongeren op de vlucht komen, net zoals volwassen vluchtelingen, uit verschillende landen, vaak uit gebieden waar er oorlog is. Hun huis is misschien gebombardeerd. Ze hebben familieleden die vermoord zijn, of hun vader of moeder was in gevaar.

Mensen vluchten niet alleen voor oorlog. Veel vluchtelingen behoren tot een groep die in hun land van herkomst ernstig gediscrimineerd wordt, vanwege hun geloof, hun etnische achtergrond, hun politieke overtuiging, hun geslacht of seksuele oriëntatie. We kunnen het ons bijna niet voorstellen, maar in heel wat landen is het letterlijk levensgevaarlijk om een bepaalde familienaam te hebben, je mening te uiten, voor een krant te schrijven, een bepaalde taal te spreken of homoseksueel te zijn.

De vluchtelingenkinderen en –jongeren in België vandaag komen vooral uit Syrië, Afghanistan, Iran, Pakistan, Irak, Rwanda, Mozambique, Servië, Armenië, Albanië, Venezuela, Kosovo, Eritrea, Palestina en Libanon.

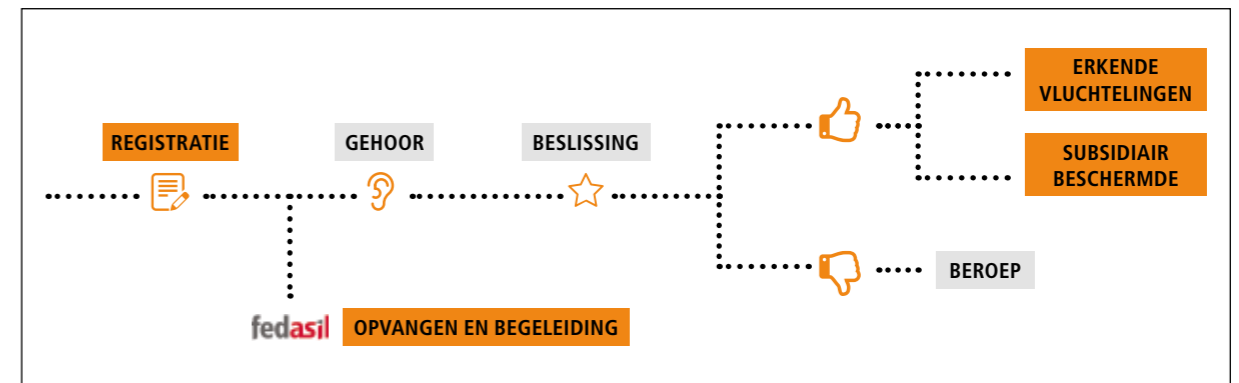
Recht op bescherming

Mensen op de vlucht kunnen in België bescherming krijgen. Ze moeten daarvoor asiel aanvragen. Daarover bestaan internationale afspraken: de Conventie van Genève verplicht België om vluchtelingen te beschermen die in hun land in gevaar zijn vanwege hun etniciteit, nationaliteit, politieke overtuiging of godsdienst, of omdat ze tot een bepaalde sociale groep behoren, zoals holebi's of vrouwen.

Wie vlucht voor oorlog kan niet rekenen op bescherming op basis van dat verdrag. De Europese Unie voerde daarom voor hen een andere vorm van bescherming in, de 'subsidiare bescherming'. Die beschermt mensen die vluchten voor oorlog, foltering, onmenselijke behandeling, de doodstraf of executie.

Om als vluchteling erkend te worden in België moet je een asielaanvraag indienen bij de Dienst Vreemdelingenzaken (DVZ) in Brussel. De DVZ gaat eerst na of België, volgens de Europese regels, verplicht is om je aanvraag te behandelen. Die Europese regels bepalen immers welk Europees land de asielaanvraag moet behandelen. Meestal is dat het land waarlangs ze Europa binnenkwamen, zoals Griekenland.

Als België bevoegd is, dan onderzoekt een andere instantie, het Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen, de aanvraag. De asielzoeker moet tijdens een persoonlijk interview zijn of haar verhaal vertellen. Het Commissariaat-generaal probeert te onderzoeken of dat verhaal klopt.

grafische voorstelling asielprocedure

Een moeilijkheid is dat heel wat asielzoekers onderweg al hun papieren kwijtgeraakt zijn. Ze kunnen dus niet bewijzen wie ze zijn, waar ze vandaan komen of hoe oud ze zijn.

Sowieso is het asielrecht een ingewikkelde materie. Ook zijn er heel wat mogelijkheden om beroep aan te tekenen. De hele procedure tussen aanvraag en een eventuele erkenning kan lang aanslepen en gaat gepaard met veel onzekerheid.

Wie als vluchteling erkend wordt, krijgt een tijdelijke verblijfsvergunning van 5 jaar. Als die niet ingetrokken wordt, krijgen ze daarna een verblijfsvergunning van onbepaalde duur. Wie 'subsidiare bescherming' krijgt (omwille van oorlog dus), krijgt eerst een tijdelijke verblijfsvergunning (door de getuigen soms 'visum' genoemd) van één jaar, dat nadien verlengd kan worden.

Alleen

Minderjarige vluchtelingen hebben een eigen statuut, omdat ze zo kwetsbaar zijn.

Kinderen en jongeren onder de achttien jaar die van buiten Europa in België aankomen zonder hun ouders of een andere volwassene die voor hen verantwoordelijk is, noemen we niet-begeleide minderjarigen.

Minderjarigen hebben recht op aangepaste opvang. Zo moeten ze een veilige woonplaats krijgen, naar school kunnen gaan, en medische zorgen en sociale bescherming krijgen. Ze moeten hulp krijgen om hun rechten te verdedigen en ze moeten psychologische begeleiding krijgen. Dat loopt niet altijd even vlot. Heel wat organisaties proberen hen daarom bij te staan en hun rechten te verdedigen. De vluchtelingen krijgen ook een 'voogd' toegewezen, die hun belangen behartigt.

Het Federaal agentschap voor de opvang van asielzoekers (Fedasil) is verantwoordelijk voor de eerste opvang van niet-begeleide minderjarigen. Dat gebeurt de eerste maand in een speciaal opvangcentrum. Daar probeert men de minderjarige te identificeren. Hoe oud is hij of zij? Waar komt hij of zij vandaan? Heeft hij of zij hier al familie?

Daarna gaat Fedasil op zoek naar huisvesting. Dat kan een ander opvangcentrum van Fedasil zijn, een opvangcentrum van het Rode Kruis of een lokaal opvanginitiatief (LOI). De jongere kan soms ook terecht bij familieleden die ook in België zijn aangekomen, zoals een oom of een oudere zus.

Een nieuw leven

Het leven van kinderen en jongeren op de vlucht is erg onzeker. Ze weten niet waar ze gaan wonen, wat hun rechten zijn of hoe hun toekomst er zal uitzien. En of ze welkom zullen zijn in hun nieuwe land. Ze komen terecht in een nieuwe omgeving: een nieuwe stad, een nieuwe school. Ze moeten een nieuwe taal leren en wennen aan de regels van een andere cultuur. Ze moeten nieuwe vrienden maken. Maar ze hebben ook dromen en verlangens, net als jongeren van hier.

NAAM: Feras

LEEFTIJD: 19 jaar

AFKOMSTIG UIT: Aleppo, Syrië

IN BELGIË SINDS: februari 2017

WOONPLAATS: Wijnmaal

NAAM: Ali

LEEFTIJD: 21 jaar

AFKOMSTIG UIT: Afghanistan

IN BELGIË SINDS: 2015

WOONPLAATS: Leuven

NAAM: Ahmed

LEEFTIJD: 24 jaar

AFKOMSTIG UIT: Gaza, Palestina

IN BELGIË SINDS: 2014

WOONPLAATS: Vilvoorde

NAAM:
Edres, echtgenoot van Marejan
en vader van Roni, Ahmad,
Rebeen en Yara

LEEFTIJD: 38 jaar

AFKOMSTIG UIT: Damascus, Syrië

IN BELGIË SINDS: 2015

WOONPLAATS: Leuven

NAAM: Hodo

LEEFTIJD: 24 jaar

AFKOMSTIG UIT: Bulogudud,
Somalië

IN BELGIË SINDS: 2015

WOONPLAATS: Leuven

HOOFDSTUK 3

OP DE VLUCHT

+ Ali heeft Clementine, Feras, Sylvère, Hodo, Petrus, Ahmed, Edres, Valentine en Victorine toegevoegd aan het gesprek.

Ali

Goeiemorgen. Ik ben Ali. Ik ben 21 jaar en ik kom uit Afghanistan. Ik woon nu in Leuven. Twee jaar geleden, in 2015, vluchtte ik weg uit mijn thuisland, samen met mijn mama en mijn kleine broer. Het was er te gevaarlijk. Elke dag zijn er wel bomaanslagen. Mijn papa is gedood door de politie. 😞 Waar komen jullie vandaan?

Clementine

Hallo. Ik ben Clementine. Ik ben 13 en ik kom uit Aarschot. Op 19 augustus 1914 vielen Duitse soldaten onze stad binnen. Ze staken huizen in brand. Veel mannen van de stad werden opgepakt, ook mijn papa. Wie kon, vluchtte weg. Ik vertrok samen met mijn drie zussen, mijn mama en oma. Te voet trokken we verder, niet goed wetend waarnaartoe. We hoorden dat de Duitsers snel oprukten. Het is nergens nog veilig. Andere vluchtelingen zeiden dat ze naar Engeland willen. Dat gaan wij ook doen. We hebben nog geen nieuws over mijn papa. 😞

Feras

Ik ben Feras, ik ben 19 jaar. Ik kom uit Aleppo, in Syrië. Ik ben sinds 11 februari 2017 in België. In mijn land is het al meer dan zeven jaar oorlog. Het was er gevaarlijk, maar we konden niet weg. IS had onze stad omsingeld. Omdat wij christenen zijn, moesten we binnen blijven. Als IS-strijders ons zouden zien, zouden ze ons vermoorden. Pas toen de regeringstroepen van president Assad onze stad hadden ingenomen, konden we vertrekken.

Clementine

Zeven jaar oorlog al? Dat is keilang! 😞
Ik mag er niet aan denken dat de oorlog bij ons ook zo lang zal duren.

Feras

Zeven jaar is echt lang, ja! Ik was 13 jaar toen de oorlog begon. Een andere reden dat we gevlucht zijn, is de legerdienst. In Syrië moet elke jongen legerdienst doen. Omdat het oorlog is, is de kans dat je sterft erg groot. Op de legerdienst staat bovendien geen termijn. Sommige jongeren vechten al zeven jaar mee. Omdat ze moeten. Ik wil geen legerdienst doen. En mijn broer ook niet. Daarom wilden we weg. Jongeren zien in Syrië geen toekomst meer. Er is geen toekomst in Syrië. Nu woon ik in Wijnmaal.

Sylvère

Waar is dat, Wijnmaal? Hier in de buurt? Ik kwam ook ergens terecht waar ik nog nooit van gehoord had! Ik ben dus Sylvère. Ik ben 15 en ik kom uit Dadizele in West-Vlaanderen. Dat ken je vast ook niet hè! Ons dorp is al drie jaar bezet door de Duitsers. Sinds 1914! 😞 De laatste weken kwamen de gevechten alsmar dichterbij. Daarom verplichtten de Duitsers ons om te vertrekken. Een trein met gesloten wagons bracht ons op 16 oktober 1917 weg. Niemand wist waarnaartoe. Na een koude, lange rit kwamen we aan in Herne. Dat is dus ook een dorp in Vlaams-Brabant, niet zo ver van Brussel. We kwamen bij een gezin uit dat dorp terecht.

Hodo

Ik heet Hodo. Ik kom uit Somalië. Ik ben 24 jaar en ben nu twee jaar in België. Ik woon in Leuven. Ik ben alleen naar België gekomen. Mijn zussen en mama zijn nog in Somalië. Ik werkte in een schoonheidssalon. 🙌🔥 Maar dat was niet naar de zin van Al Shabaab.

Clementine

Wie is Al Shabaab?

Hodo

Al Shabaab is een terroristische organisatie. Ze zijn heel gewelddadig. Ze plegen bomaanslagen en vermoorden mensen als die zich niet aan hun strikte islamistische wetten houden.

Feras

Zoals IS?

Hodo

Ja. Een schoonheidssalon is niet volgens de islam, vinden zij. Daarom moest ik vluchten.

Petrus

Hoi, ik ben Petrus. Ik ben ook gevlucht, net als jullie. Maar wat gek Sylvère, dat jij naar Vlaams-Brabant moest vluchten. Drie jaar geleden, in 1914, ben ik van daaruit gevlucht naar Engeland. Samen met twee vrienden, Jozef en Petrus (ja hij heeft dezelfde naam als ik! 😞), ging ik vanuit ons dorpje Wambeek naar Engeland. We wisten gelukkig waar we terecht konden. Enkele weken voor wij vertrokken, waren er al een paar nonnen uit ons dorp daarnaartoe vertrokken en we wisten waar ze verbleven. Toen we in Engeland aankwamen, stuurden we een brief naar de nonnen en zij hebben voor ons een opvangplaats geregeld.

Ahmed

Hallo, mijn naam is Ahmed. Ik ben 24 jaar en woon sinds 2014 in België, in Vilvoorde. Ik ben gevlucht uit Gaza, in Palestina. Ik heb drie oorlogen meegemaakt. Toen ik 17 jaar was, toen ik 19 was en toen ik 21 was. Toen besloot ik om te vluchten. Ik had al twee keer geprobeerd om te vluchten, maar dat is twee keer mislukt. Uiteindelijk ben ik kunnen vluchten omdat ik deed alsof ik een hartaandoening had. Zieke mensen mogen wel uit Palestina vertrekken. 😞 Palestina is als een openluchtgevangenis. We kunnen de lucht zien, maar we mogen nergens heen.

Valentine

Hallo, ik ben Valentine. Ik ben veertien en ik kom uit Overijse. Samen met mijn zus Victorine ben ik ook naar Engeland gevlucht. Onze ouders zijn nog in België.

Victorine

Hey iedereen, ik ben Victorine, achttien jaar en de zus van Valentine. Ik zal mijn jonge zusje goed in de gaten houden. 🍀

Edres

Ik ben Edres. Ik ben 38 jaar. Ik heb vier kinderen. 😞😞😞😞 We zijn met het hele gezin vanuit Syrië naar België gevlucht. Het was er te gevaarlijk. De kinderen konden niet naar school gaan. Er waren voortdurend bombardementen. Geen water, geen gas, geen elektriciteit. We moesten er gewoon weg. Het was onhoudbaar.

Sylvère

Jullie zijn wel van heel ver gekomen. Dat moet een lange tocht geweest zijn. 🍀

Ahmed

Het heeft negen dagen geduurd om van Palestina naar België te komen. Eerst twee tot drie uur tot Jordanië. Van daaruit een vlucht tot in Turkije en dan vanuit Turkije naar België.

Feras

Wij zijn met de auto 🚗 van Syrië naar Libanon gegaan. Dat was gevaarlijk, want sommige gebieden werden nog gecontroleerd door IS. 😞 Dus we moesten vaak een hele omweg maken. Vanuit Libanon zijn we gelukkig met het vliegtuig ✈️ naar België gekomen. Mijn tante was al vroeger vertrokken en zij had vanuit België een tijdelijk visum voor ons kunnen regelen, zodat we tenminste het land binnen mochten.

Ali

Ik ben drie maanden onderweg geweest. Van Afghanistan naar Pakistan, Iran, Turkije, Bulgarije, Servië, Kroatië, Oostenrijk, Duitsland en zo naar België. Met de boot, de auto, heel lange tochten te voet. Ik heb honger gehad, dorst. Ik ben ziek geweest. Ik was ontzettend bang. Het was gevaarlijk. Bij het oversteken van de grens met Iran zijn veel mensen gestorven. Maar daar praat ik liever niet over. Ik heb geluk gehad.

Clementine

Ik was ook bang. Vooral omdat we niks van papa wisten. ❤️ Eerst de trein naar Oostende. Dan de boot naar Engeland. 🍀

Ahmed

Hier ben ik als ik de grens oversteek. Eindelijk gelukt!

Maar de tocht was lang en gevaarlijk 😞:

HOOFDSTUK 4

AANKOMST IN EEN VREEMD LAND

+ Feras heeft Clementine en Ahmed toegevoegd aan het gesprek.

Feras

Kijk! Dit is het asielcentrum waar ik geweest ben! Samen met mijn moeder en mijn broers ben ik er drie maanden geweest, van maart tot mei.

Clementine

Wat is dat, een asielcentrum?

Feras

Bijna alle vluchtelingen die in België aankomen gaan eerst naar een asielcentrum. Hier moet je wachten tot je procedure afgerond is. Sommigen mogen dan blijven, anderen worden teruggestuurd. In het asielcentrum leef je met heel veel vluchtelingen samen in een soort van opvangkamp.

Clementine

Ah, maar dan ben ik ook in een soort van asielcentrum. Een trein bracht ons naar Londen en daar verblijven we nu in een groot gebouw waar normaal tentoonstellingen plaatsvinden. Honderden bedden staan er naast elkaar. Ik vind het nog wel oké, maar mijn mama en oma vinden het niet zo leuk.

Feras

In Lubbeek waren het containers waarin we sliepen. Het was er heel klein. We sliepen met het hele gezin in een kleine kamer. De toiletten en de eetzaal waren ook in containers. Als je 's nachts naar het toilet moest, moest je naar buiten. Kijk, zo zag het eruit:

Ahmed

Ben jij maar drie maanden in het asielcentrum geweest, Feras? Dat is niet lang!

Feras

Nee. Ik had geluk. Omdat ik met het vliegtuig gekomen ben, en geen bootvluchteling ben, had ik al mijn papieren nog. Mijn paspoort, rijbewijs, diploma. Zo konden we checken wie ik ben en kon mijn procedure snel gaan. Ik kom wel uit Syrië, maar ik kon snel bewijzen dat ik geen IS-strijder was. We hadden ook een goede advocaat. Maar sommigen zaten er al een jaar of zelfs twee of drie jaar. 😞

Ahmed

Ik ben tien maanden in een asielcentrum in Eupen geweest. Dat was verschrikkelijk. De organisatie was slecht, het eten was niet lekker, er waren geen medische voorzieningen, ... 🤢 We zaten met zeshonderd samen! Maar ik kende niemand. Dat is het probleem als je hier aankomt. Tijdens je reis ontmoet je mensen, je reist in groep, je maakt vrienden. En als je hier komt, word je naar een of ander asielcentrum gestuurd, in the middle of nowhere. 😞

Feras

Clementine, mogen jullie doen wat jullie willen?

Clementine

Nee, eigenlijk niet. Het lijkt hier een beetje op een kostschool. Alles is stipt geregeld. De mannen en de vrouwen slapen apart. Voor onze maaltijd moeten we in een lange rij aanschrijven en overdag verblijft iedereen in een grote zaal. Er is veel lawaai en geroezemoes. Ik speel een beetje met de kleine kinderen van tante Clemence en nonkel Warre. Zij namen samen met ons de boot naar Engeland. Gelukkig mogen we op zondag de stad verkennen, maar we moeten wel stipt om vijf uur terug zijn. Maar we zullen hier gelukkig niet lang moeten blijven. Binnenkort mogen we naar een gezin dat ons zal opvangen. Maar het kan nog even duren, want er zijn misschien wel honderdduizend Belgen in Engeland aangekomen.

Feras

Ja, hier waren ook vaste uren. Voor het eten bijvoorbeeld. Als je te laat kwam, kreeg je geen eten meer. (Maar soms hielden ze wel wat opzij, hoor, als ik te laat was 😊). Maar voor de rest is er niks te doen. Er worden geen activiteiten georganiseerd. De mensen vervelen zich. Ze willen dat hun procedure sneller gaat. Soms wordt er ook gevochten. We zijn hier met zovelen. En zo veel verschillende nationaliteiten. Iedereen heeft veel meegemaakt en soms is het geduld gewoon op.

Ahmed

Ja, die ruzies kunnen soms wel echt gevaarlijk zijn. Er zijn mensen met messen. Of ze vechten met stenen. 😞 Ik probeerde me er altijd van afzijdig te houden, hoor.

Clementine

Dat klinkt niet fijn. 😞

Feras

Nee, maar ik kom uit een oorlog. Ik had geen water, geen elektriciteit, je kon amper buitenkomen, het was gevaarlijk, ... Dus het asielcentrum viel wel mee. Als het veilig is, is al de rest niet zo belangrijk. Veiligheid is het allerbelangrijkste.

Ahmed

Dat is waar. Toen ik hier aankwam, was ik wel heel blij dat ik weg was uit de oorlog. Het is makkelijker om weg te gaan uit de oorlog dan om de oorlog uit je hoofd te halen.

Moesten jullie ook zulke procedures doorstaan, Clementine?

Clementine

Ja, we werden ondervraagd. Een man schreef onze gegevens op. Mama legde met gebaren uit dat ons gezin graag wou samenblijven met het gezin van mijn nonkel en tante. De man ging proberen om dat te regelen, maar misschien moeten we wat langer wachten. Vanuit heel Engeland hebben gezinnen aangeboden om opvang te bieden. Maar niet iedereen kan twaalf mensen opvangen natuurlijk.

En jullie?

Feras

Wij worden ook ondervraagd. We moeten twee keer op gesprek bij het Commissariaat in Brussel. Daar stellen ze allemaal vragen. Wie ben je? Waar heb je gewoond? Wie is je familie? Zijn er mensen van je familie gestorven? Hoe ben je hiernaartoe gekomen? Maar ze stelden ook vragen over de situatie in Syrië; welke kerken er zijn in de buurt waar ik woonde bijvoorbeeld. Ze vragen ook naar straatnamen of naar de kranten die in Syrië gepubliceerd worden. Om te checken of ik echt uit Syrië kom. Het gesprek duurt wel meer dan twee uur!

Daarna moet je wachten. Minstens zestig dagen, maar vaak veel langer. En dan is er een tweede interview waarop ze je nog eens een heleboel vragen stellen. 😞 Als je geluk hebt, krijg je daarna een visum en mag je 1 of 5 jaar blijven. Dan mag je weg uit het asielcentrum en moet je zelf een huis zoeken.

HOOFDSTUK 5

ANDER LAND, ANDERE MENSEN, ANDERE GEWOONTEN

Ahmed heeft Ali, Clementine, Sylvère, Edres, Feras, Petrus en Hodo toegevoegd aan het gesprek.

Ahmed

Goeiemorgen, ik ben Ahmed en ik kom uit Palestina. Ik ben op zoek naar een plaats om te wonen. Kennen jullie iemand die me daarbij kan helpen?

Ali

Ik ken wel iemand! Ik PM je met haar telefoonnummer! Ik heb ook veel hulp gehad!

Toen ik pas vanuit Afghanistan naar België was gekomen, kwam ik in december in Brussel aan. Maar daar was geen plaats meer om te blijven. Nergens! We sliepen in het park en in het station. En het was koud! Toen heeft een vrouw me een slaapplek aangeboden in Leuven. Samen met andere vluchtelingen sliepen we een paar weken in een lokaal van de jeugdbeweging. We sliepen op veldbedden.

Clementine

Ha! Die lijken wat op onze bedden in Londen!

Ali

Allemaal vrijwilligers kwamen eten brengen. En kleren! En we hebben ook zelf Afghaans eten gekookt.

Sylvère

Dat wil ik wel eens proeven!

Ali

Ik zal koken! ✂

Ahmed

Maar waar moet je heen als je het asielcentrum uit moet? Ik moet nu zelf een appartement of kamer vinden en dat is heel moeilijk!

Ali

In Leuven is er Buren Zonder Grenzen. Die hebben me keigoed geholpen. Dat zijn vrijwilligers die vluchtelingen helpen. Ze zoeken mee naar een huis en bellen ook met de huiseigenaar. Ze helpen je zelfs met meubels! Je kan er gratis stoelen of een zetel krijgen. Ze helpen je echt met alles! 🙌🙌🙌

Ahmed

Dank je! Dat is goed om te weten.

Feras

Je moet echt vragen dat iemand meegaat naar de huiseigenaar. Er zijn veel mensen die niet aan vluchtelingen willen verhuren. Bij ons is er ook een vrijwilligster meegegaan. Zij heeft met de eigenares van het huis waar we nu wonen gesproken. Ze heeft uitgelegd dat ik Nederlands aan het leren ben, dat ik wil studeren en dat mijn moeder ook Nederlandse les volgt. En dan wilde de eigenares wel verhuren. Het is echt een vriendelijke vrouw. Ze komt bijna elke twee weken om te kijken of alles in orde is en dingen te repareren in het huis. 🏠

Ahmed

Top tip! 🙌

Clementine

Moeten jullie zelf een huis zoeken? Wij logeren bij een gastgezin! We zijn vandaag vanuit Londen met de trein naar het klein stadje Tewkesbury gegaan. (Ik kan het nog altijd niet goed uitspreken 😊) Daar zullen we bij een gastgezin verblijven.

We werden er als prinses en prinsessen ontvangen. 🥰 Een auto (ja, een AUTO!!! 🤩 hoe cool is dat, hè!) bracht ons van het station naar een feestzaal. Mensen langs de straat riepen 'Leve België!' Iedereen is lief en wil met ons praten. Maar ik begrijp geen snars van dat Engels. Na een lekkere maaltijd gingen we naar het prachtige huis van ons gastgezin. Ik lig er nu in een warm bed. Alle zorgen lijken even weg. Tot snel. 🥰🥰

Clementine heeft het gesprek verlaten.

Sylvère

Onze aankomst was minder prinselijk. 😊 Wij zijn in 1917 op bevel van de Duitsers gevlucht van Geluwe in West-Vlaanderen naar Herne in Vlaams-Brabant. Maar de ontvangst in het station was niet zo prettig.

Ahmed

Oei, wat is er gebeurd?

Sylvère

Het was midden in de nacht. De burgemeester had een hoop mensen opgetrommeld om ons met karren naar het dorpsplein te brengen. Maar niet iedereen was blij met onze komst. Ik hoorde iemand zeggen: 'Ze hadden dat gespuis beter daar gelaten'. Een ander zei: 'We zullen onze deur goed op slot moeten houden.'

Het is niet leuk om te horen dat mensen je niet vertrouwen. 😊

Edres

Hier is er ook vaak wantrouwen. Als mensen horen dat je uit het buitenland komt, willen ze vaak niet helpen. Het is moeilijk om met andere mensen te praten. Maar er zijn ook heel veel vriendelijke mensen. Als iemand racistisch tegen me is, luister ik gewoon niet.

Sylvère

Veel andere mensen waren wél heel behulpzaam, hoor! In de feestzaal op het dorpsplein stonden koffie en stapels boterhammen klaar. Ook wij zijn nu bij ons gastgezin aangekomen. Het is een boerderij, midden in de velden. Het zijn lieve mensen, ik kijk ernaar uit om op het veld te helpen.

Ahmed

Ik heb toch ook veel positieve ervaringen met de mensen hier. Ik vind het ongelooflijk hoe iedereen hier samenleeft. Frans, Nederlands, Duits, ... hier wonen zo veel groepen, hier worden zo veel talen gesproken. Iedereen leeft in vrede, ongeacht de taal, ongeacht de politieke of sociale problemen. Dat is bij ons, in Palestina, niet zo! 😊 Dat viel me het meest op in België. Als ik met mijn familie thuis bel, vertel ik vaak hoe het hier is. Maar alleen de goeie dingen, de slechte ervaringen probeer ik zo snel mogelijk te vergeten.

Feras

Het is waar dat sommige mensen heel behulpzaam zijn. Wij hebben heel fijne contacten met onze burens. Toen we pas in Leuven woonden, kwamen de burens vanzelf aanbellen om kennis te maken. Ze geven ons dingen, zoals een tafel, ze helpen ons met stofzuigen. Als er iets stuk is of zo, kunnen we altijd op hen rekenen. In het begin kwam er elke dag wel iemand vragen of alles oké was. Er werd ook een buurtfeest georganiseerd waardoor we de mensen leerden kennen. We hadden Arabisch eten gemaakt. Dat was een hit! 😊

Petrus

De Engelsen zijn ook echt gul! We kwamen in Engeland aan met versleten kleren, maar nu heb ik een koffer vol kleren! Als je mij ziet, zou je denken dat ik een echte Engelsman ben!

Feras

LOL! 😊 Fotootje?

Petrus

Een foto heb ik niet. Maar wel een tekening!

Zuster Candice heeft deze tekening gemaakt. Zij komt uit mijn dorp en ze heeft mij en mijn twee vrienden geholpen om hier een goede thuis te vinden.

In Engeland is de mode helemaal anders dan in ons Vlaams dorpje. Ik draag nu, net als de Engelse jongens, een pofbroek tot onder mijn knieën en daaronder warme kousen en stevige leren schoenen. En mijn vestje ziet er ook niet slecht uit.

Feras

Nice! 😊

Hodo

Dat de kledinggewoonten hier anders zijn dan thuis, heb ik ook wel al gemerkt. In Somalië droeg ik altijd een hijab die ook een deel van mijn gezicht bedekt. Maar in België zijn de mensen bang van je als je dat draagt. Dus doe ik dat hier niet. Maar ik draag wel een gewone hoofddoek. In de zomer vragen de mensen dan altijd of het niet warm is. 😊 Maar in Somalië is het veel warmer, hoor!

Ali

Ja, de cultuurverschillen zijn niet makkelijk. Je moet veel leren. Gelukkig leren we in de integratiecursus wel over zulke dingen, maar het blijft wennen. Ik begrijp de mensen hier niet altijd. En dat komt niet alleen door de taal.

HOOFDSTUK 6

EEN NIEUWE TAAL

+ Valentine heeft Edres, Feras, Ali, Clementine, Petrus en Sylvère toegevoegd aan het gesprek.

Valentine
Weet iemand wat 'lodger' betekent in het Nederlands?

Edres

Oei, sorry, nee, ik spreek zelf niet zo goed Nederlands. Ik doe wel erg mijn best, maar het is een heel moeilijke taal, vind ik. De kinderen lijken het sneller te leren dan ik. Mijn jongste, Yara, leert drie talen! Turks, Koerdisch en Nederlands. 😊 Daar heeft ze het nu toch ook wat moeilijk mee.

Feras

Ik denk dat het 'gast' betekent, iemand die ergens logeert. Maar ik weet het niet zeker. Ik woon nog maar tien maanden in België. Maar ik doe wel heel erg mijn best om Nederlands te leren. Ik wil geneeskunde studeren. Maar om toegelaten te worden aan de universiteit, moet ik goed Nederlands kennen. 🙏

Valentine
Wauw, dat is wel een goede motivatie!

Feras

Ja, ik heb eerst niveau een en twee gevolgd, tijdens de zomer heb ik een intensieve zomercursus gevolgd, daarna heb ik niveau drie zelf gestudeerd en nu doe ik niveau vier. Ik ben bijna klaar! 🙌 Daarna volgt nog niveau vijf. Het is niet eenvoudig, maar de taal is echt de sleutel voor vluchtelingen. Je moet de taal beheersen om verder te geraken!

Ali

Ik vind Nederlands toch ook een moeilijke taal. Maar ik doe mijn best. Overdag volg ik een cursus bij de VDAB om een beroep te leren en 's avonds volg ik Nederlandse les. Is wel druk! 😊

Oefenen jullie vaak Engels, Valentine?

Valentine
Ik zit samen met mijn zus Victorine op kostschool in Engeland. Alle lessen zijn in het Engels. Sommige Engelse woorden lijken op het Nederlands, maar andere helemaal niet. Maar we leren snel bij. Ik houd een schriftje bij om te oefenen en om woorden te onthouden. Ik heb ook een vriendenboekje. Soms vraag ik aan iemand om iets in het Engels in het boekje te schrijven, of om een tekening te maken. Kijk, deze tekening is gemaakt door Liliane. Het is de lieve moeder van het gastgezin waar we verblijven.

Edres

Wow, dat is een mooie tekening! Les volgen in een taal die je niet begrijpt is niet gemakkelijk, hè! Ik volg ook de integratiecursus. Die moet je verplicht volgen als je pas in België bent. Het gaat over de geschiedenis van België, over de regels en de wetten en over hoe de maatschappij in elkaar zit. Heel interessant. En heel nuttig. 🙌 Maar ook wel moeilijk, want alles is natuurlijk in het Nederlands!

Clementine

Ik heb mijn eerste schooljaar in het Engels net achter de rug! En ik had een mooi rapport. 🙌 🙌 Aan het begin van het schooljaar begreep ik geen woord Engels en nu kan ik over alles meepraten. I can talk about anything! Op mijn eerste lesdag kreeg ik een stapel Engelse lesboeken. Niets begreep ik ervan. Gelukkig kreeg ik ook een prentenboek met alle diersoorten. Onder de prenten stond de naam van het dier in het Engels geschreven. Lion, tiger, bear! Dat was handig om mijn eerste Engelse woorden te leren!

Petrus

Mijn vrienden en ik hoeven niet meer naar school. Overdag werken we op boerderijen maar 's avonds duiken we in de boeken. We worden opgevangen door de hoofdlerkracht van een school, en die geeft ons Engelse les.

Ik maak wel vorderingen, maar mijn vriend Petrus, die heeft echt een talenknoebel. Hij schrijft al brieven in het Engels zonder fouten. 🙌 Straf!

Sylvère

Dat Engels kan zo moeilijk niet zijn, als ik hoor hoe snel jullie vorderen. 😊 Het Vlaams-Brabants dialect, dat is pas moeilijk! Tenminste voor een West-Vlaming zoals ik. Ik weet wel dat wij gewoon in ons eigen landje gebleven zijn, maar de eerste dagen begreep ik niets van dat dialect hier! En zij begrepen niet veel van mijn West-Vlaams. 't'è woar he'

Ali

Ja, het is moeilijk om de mensen hier te verstaan, hè. Ik heb hetzelfde probleem, Sylvère 😊. Spreken vind ik ook veel moeilijker dan lezen en schrijven. Mijn vriend Attah spreekt al wat beter Nederlands dan ik en als we samen zijn, helpen we elkaar. Dat is handig. We hebben elkaar in het asielcentrum leren kennen en nu is hij mijn familie geworden.

Feras

Er zijn zo veel talen hè! 😊 In het asielcentrum was het ook moeilijk om met elkaar te praten. Iedereen kwam van ergens anders! Maar ik spreek Arabisch en een mondje Engels, dus ik kon een beetje tolken. Want hier verstaan de mensen ook wel wat Engels. In het centrum hielp ik daarom om oude mensen naar het ziekenhuis te begeleiden. Hoe ze de bus moesten nemen en zo. Dat is fijn omdat ik zo de mensen help én een centje kan bijverdienen. 🙌

HOOFDSTUK 7

FAMILIE, VER WEG EN DICHTBIJ

+ Clementine heeft Hodo, Ali, Ahmed, Victorine, Petrus, Edres en Sylvère toegevoegd aan het gesprek.

Clementine

Het is nu al een half jaar geleden dat we uit Aarschot zijn gevlucht. We hebben het hier goed in Engeland, maar toch ben ik vaak ook droevig. Want al die tijd hebben we niets over mijn vader vernomen. Edmond De Leender heet hij. Ik mag er niet aan denken dat er iets ergs is gebeurd. Weet iemand van jullie iets van hem?

Hodo

Een half jaar niks gehoord? 😞 Dat is verschrikkelijk! Ik ben zo blij dat ik af en toe met mijn moeder kan bellen!

Clementine

Waar is jouw moeder?

Hodo

Ik ben gevlucht uit Somalië. Mijn familie is daar achtergebleven. Ik mis hen enorm, maar ik probeer hen regelmatig te bellen.

Ali

Ik ben ook alleen hiernaartoe gekomen. Mijn verloofde is nog thuis, in Afghanistan. En mijn moeder ook. Bij ons is het de gewoonte dat verloofden voor het huwelijk niet met elkaar praten. Ik wil graag met haar trouwen, maar ik kan niet terug naar Afghanistan.

Clementine

Waarom niet?

Ali

Omdat het er te gevaarlijk is. En omdat ik dan mijn erkenning kan verliezen als vluchteling. Maar misschien kan ze naar Pakistan komen en kunnen we daar trouwen. ❤️ Over enkele weken ga ik trouwens naar Pakistan om mijn mama te bezoeken. 😊 Ik ga haar vragen om ook naar België te komen.

Ahmed

Ik probeer ook regelmatig naar mijn familie te bellen in Palestina. Maar dat lukt niet altijd. Want vaak is er geen elektriciteit. Sommige van mijn zussen heb ik daarom al maanden niet gehoord. 😞

Ali

Ik stuur wel regelmatig Facebookberichten naar mijn vrienden.

Hodo

Dat kan ik niet. In mijn dorp is geen internet. De terroristen van Al Shabaab zijn tegen internet. Ze vinden dat het niet past binnen de islam. Maar ik bel dan.

Victorine

En wat zeggen jullie dan, als je hen belt?

Hodo

Ik vertel hoe het met me gaat en zij vertelt hoe het met haar gaat. 'If you're okay, I'm okay', zegt ze dan. Vaak word ik er wel verdrietig van, als ik haar stem hoor. Dan mis ik hen nog meer. 😞 Maar het is te gevaarlijk om terug te gaan.

Ahmed

Als jullie geen internet hebben en geen telefoon, hoe houden jullie dan contact, Victorine?

Victorine

Voor de oorlog stuurde iedereen brieven en postkaartjes naar elkaar. Maar als vluchteling in Engeland is het bijna onmogelijk om contact te houden met je familie in België. 😞 De Duitsers hebben België bezet en de grenzen zijn gesloten. Alleen smokkelaars kunnen brieven via Nederland in België krijgen. Maar dat mislukt heel vaak. Je weet nooit of je brief zal aankomen. In de andere richting is het al even moeilijk. Het kan maanden duren voor je een antwoord krijgt. Mijn zus en ik hebben een mooie foto van ons twee als postkaart naar huis verstuurd.

Mijn papa was erg ongerust over ons. Omdat er zo weinig nieuws is, ontstaan er al eens geruchten. In een vorige brief schreef papa dat het gerucht de ronde deed dat we overleden waren. Ik heb hem laten weten dat alles hier goed gaat, dat we hard werken, en dat ik een lief heb. Isidore heet hij, het is een Belgische soldaat. 😊 Ik ben benieuwd wat papa daarvan zal vinden!

Petrus

In Engeland kunnen we wel makkelijk brieven naar elkaar sturen. Alle vluchtelingen uit ons dorp weten alles van elkaar. Wanneer iemand een brief naar België stuurt, geeft hij alle nieuwtjes uit Engeland mee. Wie in België een brief ontvangt, gaat in het dorp van deur tot deur om de nieuwtjes te delen. Mijn ouders weten ondertussen dat ik het goed stel in Engeland. Dat is het belangrijkste. Eigenlijk moet je er gewoon van uitgaan dat alles goed gaat met je familie. Want als je elke dag op nieuws zit te wachten, word je alleen maar ongelukkig.

Ali

Dat is waar. Ik denk heel vaak aan mijn moeder. Hoe het met haar is, of ze gezond is, of ze nog wel leeft. Als ik dan niet kan bellen, word ik heel ongerust. Het vreet aan je.

Sylvère

Mijn broer Jeroom is soldaat in het Belgisch leger. Wij hebben al vier jaar niets van hem vernomen. Als de kanonnen 's nachts bulderen, beeld ik me vaak in hoe mijn broer ergens in een loopgraaf zit, enkele tientallen kilometers van ons huis.

Clementine

We gaan overal op zoek naar nieuws over papa. We sturen brieven naar alle vluchtelingen uit Aarschot die in Engeland verblijven, en vragen of zij iets weten. Maar niemand kan ons helpen. Daarom heeft mama een brief naar de Belgische ambassade in Nederland gestuurd. Zij gaan in de kranten een bericht plaatsen met de vraag wie iets over mijn papa weet. Hopelijk krijgen we snel goed nieuws.

Edres

Amai, als ik dat allemaal hoor, ben ik zo blij dat mijn familie hier is. 😊 Ik ben eerst alleen naar België gekomen. Samen met mijn vrouw en kinderen en de zoon van mijn broer, ben ik vanuit Syrië naar Irak en van daar naar Turkije gevlucht. In Turkije moest ik mijn familie achterlaten en ben ik alleen verder getrokken. Ik was de hele tijd superbang en superbezorgd.

Hodo

In Turkije is toch geen oorlog?

Edres

Nee, maar wij zijn Syrische Koerden. En de Turken hebben het niet zo begrepen op Koerden. Er is echt veel racisme daar. 😞 Mijn familie werd gewoon aan haar lot overgelaten. Mensen helpen niet. Toen ik in België aankwam, moest ik proberen om een visum te regelen voor hen. Acht maanden zijn we gescheiden geweest. Zonder te weten of we elkaar ooit nog zouden terugzien.

Petrus

😊 Hoe heb je er de moed dan ingehouden?

Edres

Ik had een foto van hen bij me. Die heeft me erdoor geholpen. Ik was zo blij toen ze eindelijk hiernaartoe kwamen. En ik ben zo blij dat we hier nu samen een nieuw leven kunnen opbouwen.

Clementine

Ik heb vreselijk nieuws gekregen. Mijn papa is in de eerste dagen van de oorlog, nu al negen maanden geleden, door de Duitsers vermoord.

We kregen het droevige nieuws in een brief van pater Jean-Louis uit Aarschot. Hij had onze vraag naar nieuws in een Nederlandse krant gelezen.

Toen mama het nieuws las, viel ze bewusteloos op de grond. Gelukkig was de dokter er snel bij.

Hodo

Wat een vreselijk nieuws ... ik leef met je mee ... Is je mama al beter?

Clementine

Ja, iets beter, maar ze weent veel, ik ook.

De plaatselijke krant heeft de brief met het slechte nieuws vertaald en gepubliceerd. Iedereen is bekommerd en biedt troost, maar ons verdriet is groot.

Hodo

Wij voelen met je mee, Clementine. Veel sterkte! 🙏

HOOFDSTUK 8

DROMEN EN VERWACHTINGEN

+ Valentine heeft Ali, Feras, Hodo, Ahmed, Edres, Clementine, Petrus en Sylvère toegevoegd aan het gesprek.

Valentine
Als ik een wens mocht doen, zou ik wensen dat de oorlog in België gedaan was. 🌈

Ali
Ik zou wensen dat de oorlog in Afghanistan gedaan was.

Feras
Ik zou wensen dat de oorlog in Syrië gedaan was.

Hodo
Ik zou wensen dat de oorlog in Somalië gedaan was.

Ahmed
Ik zou wensen dat de oorlog in Palestina gedaan was.

Clementine
Als de oorlog voorbij is, ga ik weer naar huis.

Sylvère
Ik wil ook terug naar huis als de oorlog gedaan is. Ik weet dat mijn dorp in puin ligt, maar dat geeft niet. We bouwen het weer op.

Ali
Ik wil niet teruggaan. Ik mis Afghanistan wel, maar het is onmogelijk om terug te gaan. Ik ben nu Belg, ik wil graag hier een toekomst opbouwen.

Ahmed
Ik kan ook niet teruggaan. Ik denk dag en nacht aan mijn familie. Ik wil hen heel graag terugzien, maar ik kan niet terug. Het is te gevaarlijk. En als ik terugga, raak ik er nooit meer weg. Mijn familie is blij voor mij, omdat ze weten dat ik veilig ben hier in België.

Edres
Wij willen wel teruggaan naar Syrië als de oorlog gedaan is. De kinderen kunnen hier naar school gaan, maar als ons land vrij is, gaan we terug. Toch heb ik er geen goede hoop op. Het kan nog lang duren. Misschien nog vijftien jaar. Eerst moet IS definitief verslagen worden, maar dan komen er misschien weer anderen. 🙄

Feras
Ik wil sowieso eerst hier mijn studie afmaken. 🎓 Ik wil hier geneeskunde studeren. Volgend jaar doe ik mijn ingangsexamen aan de universiteit. Ik ben echt heel gemotiveerd. Chirurg worden is echt mijn droom! 😄 En als de oorlog voorbij is, zie ik wel welke kansen zich voordoen.

Hodo
Ik wil heel graag opnieuw in een schoonheidssalon werken, net zoals in Somalië. Nu volg ik alleen Nederlandse les, maar als mijn Nederlands goed genoeg is, wil ik gaan werken. Het liefst van al in een schoonheidssalon. 🙌 Dat zou fantastisch zijn! 😄

Sylvère
Het is wapenstilstand! 11 november 1918! De oorlog is voorbij!

Ahmed
Wauw, jullie moeten ongelooflijk blij zijn. Hebben jullie gevierd?

Sylvère
Ja, we vlogen elkaar in de armen, iedereen kwam samen op het dorpsplein. Alle Belgische vlaggen die vier jaar lang verstopt waren, wapperden nu aan de ramen.
In het station stond een Duitse goederentrein met levensmiddelen en er was geen Duitser meer te bespeuren. Die wagons waren snel leeg. Het dorp heeft zichzelf eens goed getrakteerd. De komende weken eten we alleen maar wit brood! Whoop whoop! 🙌

Clementine
Ook wij zijn aan het vieren, hier in Engeland. Ongelooflijk, de oorlog is voorbij!

Clementine
In de kranten stond dat de klokken zouden luiden als de wapenstilstand inging. Ongeduldig wachtten we af, en dan opeens, om 11 uur, begon het oorverdovend te galmen door de stad. Voor ik het goed besepte, pakte mijn oma mij vast en begon ze met mij te dansen.

Ahmed
Dit moet de gelukkigste dag uit je leven zijn!

Sylvère
Ik ben heel blij, maar echt gelukkig zal ik pas zijn als ik mijn broer zie. Hij is soldaat in het Belgisch leger. We hebben vier jaar niets van hem gehoord. We weten niet of hij nog leeft.

Dankwoord

De verhalen in dit boekje zijn niet verzonnen. Het zijn echte verhalen, van echte vluchtelingen. Daarom willen we de vluchtelingen die ons hun verhaal wilden doen heel erg bedanken. Zonder hen hadden we dit niet kunnen vertellen. Feras, Ali, Ahmed, Edres en Hodo, dank jullie wel! We merkten dat praten soms niet makkelijk was, niet alleen wegens de taal, maar ook vanwege wat jullie meemaakten. We hebben er respect voor dat jullie, ondanks de moeite die dit jullie kostte, jullie verhaal toch wilden delen.

De hedendaagse portretfoto's maakte Lander Loeckx. De hedendaagse snapshots in de chat zijn van de geïnterviewden zelf. De foto van het asielcentrum in Lubbeek werd gemaakt door Fedasil. Liesbeth Godts nam de interviews af. De teksten werden geschreven door Aline Sax, Jakob Ulens en Hannelore Vandebroek, onderzoekers van Geheugen Collectief.

De historische foto's werden ons bezorgd door Erfgoedcel Pajottenland Zennevallei, Piet Van San (Heemkundige Kring De Beierij van IJse, Overijse), Willy Van Vaerenbergh, Alan Taylor (Folkestone & District Local History Society), Gaby Wittockx en Bernadette Matthys (dochter en kleindochter van Clementine de Leender) en Johan Noppen (Poëzie Aarschot vzw).

Meer weten?

- www.vluchtelingenwerk.be
Vluchtelingenwerk Vlaanderen
- www.cgvs.be
Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen
- www.fedasil.be
Federaal Agentschap voor de Opvang van Asielzoekers
- www.vlaamsbrabant.be/vrije-tijd-cultuur/erfgoed
Publicatie "Groote Oorlog in Vlaams-Brabant"

COLOFON

Deze publicatie werd uitgegeven in opdracht van de deputatie met met dank aan Geheugen Collectief vzw en Vluchtelingenwerk Vlaanderen / Wettelijk depotnummer: D/2018/8495/06 / V.U.: Provincie Vlaams-Brabant, Provincieplein 1, 3010 Leuven / Concept en inhoud: Aline Sax, Jakob Ulens en Hannelore Vandebroek, onderzoekers van Geheugen Collectief vzw (www.geheugencollectief.be) / Foto's en illustraties: Lander Loeckx, Fedasil, Feras, Ali, Edres, Ahmed, Hodo, Erfgoedcel Pajottenland Zennevallei, Piet Van San (Heemkundige Kring De Beierij van IJse, Overijse), Willy Van Vaerenbergh, Alan Taylor (Folkestone & District Local History Society), Gaby Wittockx en Bernadette Matthys (dochter en kleindochter van Clementine de Leender), Isabelle Perseyn, Lieve Vanhorenbeeck en Johan Noppen (Poëzie Aarschot vzw)

MEER INFO

Provincie Vlaams-Brabant

Provincieplein 1 - 3010 Leuven
www.vlaamsbrabant.be

Beleidsverantwoordelijke

Tie Roefs
gedeputeerde Provincie Vlaams-Brabant
tel. 016 26 70 52
kabinet.roefs@vlaamsbrabant.be

